

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут муніципального управління
та міського господарства
Кафедра Інформаційної діяльності та документознавства**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

В.Б. Кисельов

02 » Вересня 2019р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПАРАТИВІСТИКА

за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

спеціалізації «Документознавство та інформаційна діяльність»

**Навчально-науковий інститут муніципального управління та міського
господарства**

Київ - 2019 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Компаративістика» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» ступеня вищої освіти «магістр», за денною та заочною формою навчання.

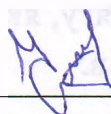
Розробники:

Мельничук Л.І. – к.пед.н., доцент кафедри інформаційної діяльності та документознавства.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Інформаційної діяльності та документознавства

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1

В.о. завідувача кафедри інформаційної діяльності та документознавства

Ю.В. Данкевич

1. Програма навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є компаративізм як наукова парадигма сучасного гуманітарного знання. Основу компаративізму складає ідея єдності і різноманіття людства. У цьому відношенні він протистоїть, з одного боку, нормативному універсалізму однієї історичної моделі (наприклад, європоцентризму), з іншої – емпіризму безлічі національних (регіональних, етнічних) історій. Як метод історичного пізнання компаративізм орієнтований на конструктивне подолання детермінованості і спонтанності, процесуальності і подієвості наукового процесу.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна пов'язана з навчальними предметами «Ділова українська мова», «Документознавство» та «Управлінське документознавство», «Мова ділового документа» та іншими науковими дисциплінами, що створює можливості для узагальнення знань, набутих студентами в інших навчальних курсах.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Порівняльний аналіз у компаративістиці
2. Компаративістика як наука

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Компаративістика» є формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань у сфері сучасної компаративістики, засвоєння основних теоретичних положень та практичних методик компаративістичних досліджень в рамках комунікативно-когнітивного антропоцентричного підходу до аналізу досліджуваних явищ. Вивчення курсу передбачає теоретичний та практичний аспекти. Це дозволить систематизувати сукупність відомостей з інших дисциплін для успішного їх використання у щоденній практичній діяльності. Практичні навички, набуті у процесі навчання допоможуть користуватися ними у подальших самостійних наукових дослідженнях.

Завданнями вивчення дисципліни «Компаративістика» визначено наступне:

Студенти повинні знати :

- проблематизацію компаративізму як одного з основоположних принципів сучасного наукового мислення;
- мати уявлення про сутність генетичних і контактних зв'язків;
- висвітлити питання порівняльної типології;
- актуалізувати дослідження зв'язку діловодства з іншими науками;
- опанування наукової метамови,
- дослідницький підхід і найважливіші категорії компаративістики;
- знайомство з вітчизняними і світовими традиціями і досягненнями компаративної методології гуманітарного пізнання;
- поглиблення і переосмислення шкільних уявлень про науку з позицій сучасної компаративістики.

Студенти повинні вміти:

- застосовувати понятійний апарат та методологічний інструментарій,
- розробляється компаративістикою;
- творчо аналізувати та узагальнювати інформацію;
- самостійно теоретично мислити порівняльними категоріями;
- здійснювати порівняльний аналіз явищ, виявляти їх спільні ознаки та відмінності на підставі встановлення визначених критеріїв порівняння;
- систематизувати набуті знання щодо особливостей різних явищ та здійснювати аналіз та узагальнення.

Навчальна програма дисципліни «Компаративістика» призначена для студентів спеціальності «Інформаційна діяльність, бібліотечна та архівна справа».

На вивчення навчальної дисципліни заплановано 120 годин / 4 кредити ECTS.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри інформаційної діяльності та документознавства які безпосередньо проводять заняття.

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Компаративістика як наука

Тема 1. Вступ до наукової компаративістики

Поняття «компаративістика», походження терміну. Історія компаративістики. Компаративістика як наука в різних галузях знань. Порівняння як метод пізнання.

Тема 2. Філософія компаративістики

Філософське визначення порівняння. Передумови порівняння як процесу. Порівняння як основна функція мислення. Вимоги і правила компаративного аналізу.

Тема 3. Порівняльний аналіз – важливий метод дослідження

Особливості застосування методичного прийому порівняння в дослідженні. Вимоги при використанні прийому порівняння. Основні принципи, яких потрібно дотримуватись при порівняльному аналізі. Види порівняльного аналізу. Особливості методу порівняльного аналізу.

Розділ 2. Порівняльний аналіз у компаративістиці

Тема 4. Застосування порівняльного аналізу

Основні структурні елементи методики порівняльного аналізу. Завдання порівняльного аналізу. Класифікація видів порівняльного аналізу. Механізм порівняльного аналізу.

Тема 5. Особливості застосування методики порівняння в різних наукових сферах

Літературна компаративістика. Порівняльний аналіз у правознавстві. Порівняльний аналіз в бізнесі та менеджменті. Історична компаративістика. Застосування методу порівняння в інших галузях науки. Світова практика.

Тема 6. Порівняння як засіб пізнання

Вибір контексту в процесі порівняльного аналізу. Підстави для порівняння. Аргументи, які застосовуються при порівнянні об'єктів. Методи порівняльного аналізу.

Тема 7. Метод порівняльного аналізу в діловодстві

Процеси і явища в діловодстві як об'єкти порівняння. Порівняння понять, вибір критеріїв, аргументів та методів. Метод порівняння, оформлений у таблицю. Використання методу порівняння у магістерських роботах.

Тема 8. Порівняльний аналіз документів

Порівняння визначення «документ» у різних джерелах. Порівняння видів організаційних документів. Порівняння кадрових документів. Порівняння документації для зборів і нарад. Порівняння організаційно-розпорядчої документації.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова	
Кількість розділів – 2	Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		1-й	1-й
	Семестр		
	1-й	1-й	
Лекції			
	14 год.	6 год.	
Семінарські			
	16 год.	6 год.	
Практичні			
	0 год.	0 год.	
Самостійна робота			
	90 год.	108 год.	
Вид контролю:			
	Залік		

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		л	п	сем.	с.р.		л	п	сем.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Компаративістика як наука										
Тема 1. Вступ до наукової компаративістики	15	2	-	2	11	15	1	-	1	13
Тема 2. Філософія компаративістики	15	2	-	2	11	15	1	-	1	13
Тема 3. Порівняльний аналіз – важливий метод дослідження	15	2	-	2	11	15	1	-	1	13
Разом за розділом 1	45	6	-	6	33	45	3	-	3	39
Розділ 2. Порівняльний аналіз у компаративістиці										
Тема 4. Застосування порівняльного аналізу	15	2	-	2	11	15	1	-	1	13
Тема 5. Особливості застосування методики в різних наукових сферах	15	2	-	2	11	15	1	-	1	13
Тема 6. Порівняння як засіб пізнання	15	1	-	2	12	15	-	-	-	15
Тема 7. Метод порівняльного аналізу в діловодстві	15	2	-	2	11	15	1	-	1	13
Тема 8. Порівняльний аналіз документів	15	1	-	2	12	15	-	-	-	15
Разом за розділом 2	75	8	-	10	57	75	3	-	3	69
Залік										
Усього годин	120	14	-	16	90	120	6	-	6	108

4. Плани семінарських та практичних занять

Розділ 1. Компаративістика як наука

Тема 1. Вступ до наукової компаративістики

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття «компаративістика», походження терміну.
2. Історія компаративістики.
3. Компаративістика як наука в різних галузях знань.
4. Порівняння як метод пізнання.

Тема 2. Філософія компаративістики

Питання до семінарського заняття:

1. Філософське визначення порівняння.
2. Передумови порівняння як процесу.
3. Порівняння як основна функція мислення.
4. Вимоги і правила компаративного аналізу.

Тема 3. Порівняльний аналіз – важливий метод дослідження

Питання до семінарського заняття:

1. Особливості застосування методичного прийому порівняння в дослідженні.
2. Вимоги при використанні прийому порівняння.
3. Основні принципи, яких потрібно дотримуватись при порівняльному аналізі.
4. Види порівняльного аналізу.
5. Особливості методу порівняльного аналізу.

Розділ 2. Порівняльний аналіз у компаративістиці

Тема 4. Застосування порівняльного аналізу

Питання до семінарського заняття:

1. Основні структурні елементи методики порівняльного аналізу.
2. Завдання порівняльного аналізу.
3. Класифікація видів порівняльного аналізу.
4. Механізм порівняльного аналізу.

Тема 5. Особливості застосування методики порівняння в різних наукових сферах

Питання до семінарського заняття:

1. Літературна компаративістика.
2. Порівняльний аналіз у правознавстві.
3. Порівняльний аналіз в бізнесі та менеджменті.
4. Історична компаративістика.
5. Застосування методу порівняння в інших галузях науки. Світова практика.

Тема 6. Порівняння як засіб пізнання

Питання до семінарського заняття:

1. Вибір контексту в процесі порівняльного аналізу.
2. Підстави для порівняння.
3. Аргументи, які застосовуються при порівнянні об'єктів.
4. Методи порівняльного аналізу.

Тема 7. Метод порівняльного аналізу в діловодстві

Питання до семінарського заняття:

1. Процеси і явища в діловодстві як об'єкти порівняння.
2. Порівняння понять, вибір критеріїв, аргументів та методів.
3. Метод порівняння, оформлений у таблицю.
4. Використання методу порівняння у магістерських роботах.

Тема 8. Порівняльний аналіз документів

Питання до семінарського заняття:

1. Порівняння визначення «документ» у різних джерелах.
2. Порівняння видів організаційних документів.
3. Порівняння кадрових документів.
4. Порівняння документації для зборів і нарад.
5. Порівняння організаційно-розпорядчої документації.

5. Завдання самостійної роботи

5.1. Практикум

1. Характеристика процесів і явищ в діловодстві як об'єктів порівняння.
2. Порівняння понять, вибір критеріїв, аргументів та методів.
3. Метод порівняння, оформлений у таблицю.
4. Використання методу порівняння у магістерських роботах.
5. Порівняння визначення «документ» у різних джерелах.
6. Порівняння видів організаційних документів.
7. Порівняння кадрових документів.
8. Порівняння документації для зборів і нарад.
9. Порівняння організаційно-розпорядчої документації.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

З метою організації самостійної роботи та забезпечення її ефективності студентам надається можливість виконання різноманітних творчих завдань. Підготовка цих завдань сприяє кращому засвоєнню теоретичного матеріалу та набуття конкретних практичних навичок щодо знання про компаративістику. Передбачається п'ять видів самостійної роботи, а саме:

1. реферат;
2. укладання міні словника термінів;
3. складання тестових питань з окремих тем дисципліни;
4. складання кросвордів з термінів, які стосуються компаративістики та суміжних дисциплін;
5. складання різних видів документів та інформаційних повідомлень.

В процесі самостійної роботи студент обирає собі тему реферату, яку погоджує з викладачем. Для написання реферату вивчається рекомендована для самостійної роботи література, а також література з обраної теми, яку студент знаходить в бібліотеці. Відповідно до поставленої мети визначаються завдання

(окремі питання, що допомагають розкрити тему роботи). Підготований та належним чином оформлений реферат студент захищає на практичному занятті, коротко викладаючи його зміст та відповідаючи на питання інших студентів та викладача по темі реферату.

Загальна сума балів, яку студент може отримати за належним чином виконану роботу дорівнює 10.

6. Індивідуальні завдання

Навчальний план підготовки магістра зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в Університеті визначає, що дана дисципліна вивчається як вибіркова. Індивідуальна та консультативна робота з вивчення дисципліни «Компаративістика» здійснюється у формі: індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, написання самостійних/контрольних робіт. Теми контрольних робіт визначаються викладачем та містять теоретичні положення дисципліни і практичні аспекти її застосування.

До проведення консультацій, студенти готують конкретні питання до викладача й отримують відповіді на них та пояснення.

Індивідуальні заняття проводяться, за необхідності, з окремими студентами з метою підвищення рівня їхньої підготовки та розвитку індивідуальних творчих здібностей.

7. Засоби оцінювання

Реалізація навчально-виховних завдань потребує комплексного використання різноманітних методів навчання, які мають забезпечити взаємопов'язану та цілеспрямовану діяльність педагога й студентів. Методи навчання реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності. Вони мають забезпечити взаємозв'язок трьох компонентів: мотиваційного, організаційно-ділового і контрольного-оцінного. У першому випадку треба використовувати методи, спрямовані на формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності. У групі організаційно-ділового компоненту виділяють методи організації і забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивний, дедуктивний, репродуктивного та пошукового характеру). Такі методи називають словесними, наочними і практичними. У групі контрольного-оцінного компонента визначають методи пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів.

До словесних методів навчання належать: розповідь, пояснення, бесіда, лекція. Ці методи використовуються під час лекційних та семінарських занять з дисципліни «Компаративістика».

Розповідь – це метод навчання, який передбачає оповідну, описову форму розкриття навчального матеріалу з метою спонукання студентів до створення в уяві певного образу.

Пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого педагог

розкриває сутність певного явища, закону, процесу. Він ґрунтується не стільки на уяві, скільки на логічному мисленні з використанням попереднього досвіду студентів.

Бесіда передбачає використання попереднього досвіду студентів з певної галузі знань і на основі цього приведення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних. З цього погляду виділяють два види бесіди: евристичну й репродуктивну. За місцем у навчальному процесі розрізняють вступну, поточну й підсумкову бесіди.

Лекція – це метод, за допомогою якого педагог у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою.

Ефективне навчання неможливе без широкого використання наочних методів. Вони зумовлені діалектичними закономірностями пізнання і психологічними особливостями сприймання. Наочні методи передбачають насамперед використання демонстрації та ілюстрації. При цьому варто зауважити, що ці методи можуть застосовуватись як прийоми реалізації вимог інших методів.

Демонстрація – це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у натурі, динаміці.

Ілюстрація – метод навчання, за допомогою якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (світлини, малюнки, схеми, графіки та ін.).

Досить суттєвим у використанні наочних методів навчання є володіння технологією і технікою виготовлення й використання засобів демонстрації та ілюстрації. Особливої уваги потребує використання технічних засобів навчання, й зокрема комп'ютерної техніки. Зазначений метод відіграє значну роль у процесі організації самостійної роботи студентів.

Під час виконання самостійної роботи використовуються інтерактивні методи навчання (робота у малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань). Окрім того з метою активізації розумової діяльності студентів застосовуються: проблемний виклад навчального матеріалу, частково-пошуковий метод.

Проблемний виклад передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу студентам у виділенні та «прийнятті» проблемного завдання, використанні словесних методів (лекції, пояснення) для активізації розумової діяльності студентів, спрямованої на задоволення пізнавального інтересу шляхом отримання нової інформації.

Частково-пошуковий метод включає студентів у пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання. Для забезпечення дієвості цього методу необхідно створити проблемну ситуацію і спонукати студентів до розуміння і «прийняття» пізнавального завдання; керувати ходом пошукової розумової діяльності студентів з використанням системи логічно вмотивованих запитань; стимулювати і схвалювати пізнавальну діяльність студентів у процесі розв'язання навчальних завдань; аналізувати успіхи і помилки, труднощі.

Контроль набутих студентами знань відбувається під час традиційного

опитування на практичних заняттях, де знання оцінюються за п'ятибальною шкалою. З метою оцінювання знань використовуються також відкриті та закриті тестові запитання. Для зручності блок тестів з однієї теми повинен складати не менше 10 одиниць. Оцінювання відбувається виходячи з відсотку правильних відповідей оцінка ставиться за п'ятибальною шкалою. Нижче наводяться оцінки за виконання творчих завдань, які пропонуються студентам.

Перелік видів творчих завдань для самостійного виконання студентами та їх оцінка

№	Вид роботи	Зміст роботи	Оцінка
1	2	3	4
1	Реферат	Текст реферату обсягом 8-10 стор., опорний конспект, за яким він буде доповідатися на занятті	5-10 балів в залежності від повноти викладення матеріалу.
2	Тести	Загальна кількість 20. Складаються з запитання і чотирьох відповідей, одна з яких правильна	Від 0,5 до 1 балу за одиницю. В залежності від змісту, оригінальності, зрозумілості для студентів
3	Ситуаційне завдання	Кожне завдання складається з чітко сформульованої ситуації, додаткових матеріалів, необхідних для її вирішення та з питань, що поставлені до неї, яких повинно бути не менше чотирьох-п'яти, які потребують чіткої лаконічної відповіді.	5-7 балів, за кожне завдання. В залежності від змісту завдання, його складності, коректності постановки питань, придатності для використання в аудиторії для обговорення та оцінки знань студентів.
4	Кросворд	Загальна кількість слів-визначень не повинна бути меншою 20. Терміни можуть охоплювати такі курси дисциплін: «Документознавство», «Ділова українська мова», «Основи наукових досліджень», «Лінгвістичні основи документознавства», «Діловодство», «Мова ділового документа», а також з проблем інформації, інформаційної діяльності, соціальних комунікацій тощо.	10-15 балів за один кросворд, в залежності від оригінальності, правильності, кількості визначень з дисциплін, що рекомендуються для опрацювання, а також чіткості формулювань визначення слів зрозумілості їх для інших

8. Критерії та рейтингова система оцінювання результатів навчання

Приклад для заліку

Поточний контроль								Сума
Розділ №1			Розділ № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
13	12	13	12	13	12	13	12	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота непогано
66-74		D	виконання відповідає
60-65	задовільно	E	мінімальним критеріям
30-59		FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Поняття «компаративістика», походження терміну.
2. Історія компаративістики.
3. Компаративістика як наука в різних галузях знань.
4. Порівняння як метод пізнання.
5. Філософія компаративістики
6. Філософське визначення порівняння.
7. Передумови порівняння як процесу.
8. Порівняння як основна функція мислення.
9. Вимоги і правила компаративного аналізу.
10. Особливості застосування методичного прийому порівняння в дослідженні.
11. Вимоги при використанні прийому порівняння.
12. Основні принципи, яких потрібно дотримуватись при порівняльному аналізі.
13. Види порівняльного аналізу.
14. Особливості методу порівняльного аналізу.
15. Застосування порівняльного аналізу
16. Основні структурні елементи методики порівняльного аналізу.
17. Завдання порівняльного аналізу.
18. Класифікація видів порівняльного аналізу.
19. Механізм порівняльного аналізу.
20. Особливості застосування методики порівняння в різних наукових сферах.
21. Літературна компаративістика.
22. Порівняльний аналіз у правознавстві.
23. Порівняльний аналіз в бізнесі та менеджменті.
24. Історична компаративістика.
25. Застосування методу порівняння в інших галузях науки. Світова практика.
26. Порівняння як засіб пізнання.
27. Вибір контексту в процесі порівняльного аналізу.

28. Підстави для порівняння.

29. Аргументи, які застосовуються при порівнянні об'єктів.

30. Методи порівняльного аналізу.

10. Рекомендована література

Основна:

1. Будний В., Ільницький М.М. Порівняльне літературознавство: підручник для студ. Вищих навч. закл. К.: Києво-Могилянська академія, 2008. 430 с.
2. Волярська О.С., Понедько Т. Б. Теоретико-методологічні засади впровадження інформаційних технологій в навчальний процес вищої школи. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. №13. С. 31–36.
3. Грицик Л. Українська компаративістика. Донецьк: Юго-Восток, 2010. 299 с.
4. Літературна компаративістика. Вип. II. К.: ПЦ „Фоліант”, 2005. 362с.
5. Літературна компаративістика. Вип.IV.: Імагологічний аспект сучасної компаративістики: стратегії та парадигми. Ч.I. II. К.: ВД „Стилос”, 2011. 449 с.
6. Літературознавча компаративістика: навч. посібник; за ред. Р. Гром’яка. Тернопіль: Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2002. С. 6–20; 29–181.
7. Літературознавча рецепція і компаративний дискурс; за ред. Р.Гром’яка. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 367 с.
8. Основи літературної компаративістики: метод. вказівки, план-проспект курсу, плани практич. занять для студ. V курсу; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол., Каф. теорії л-ри та компаративістики; упоряд.: проф. Л.В.Грицик, О.Г.Астаф’єв. – К.: Київський університет, 2007. 55 с.
9. Рабочие тетради по компаративистике: Выпуск 8: Сравнительные исследования в политических и социальных науках; Под ред. Л.А. Вербицкой, В.В. Васильковой, В.В. Козловского, Н.Г. Скворцова. СПб.: Социологическое общество им. М.М. Ковалевского, 2003. – 104 с.
10. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія; ред. Д.Наливайко. К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2009. 487 с.

Додаткова

1. Ragin, Charles. The Comparative Method: Moving Beyond Qualitative and Quantitative Strategies.- University of California Press, 1987 (Є переклад російською стор.1-18 – Рэгин Ч. Особенности компаративистики)
2. Головаха Е.И. Сравнительные социологические исследования в познании современных социальных феноменов. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2010. № 1-2. С.26–30.
3. Жаровська І.М., Канцір В.С. Юридична, компаративістика: навч. посіб.; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Львів: Вид-во ЛКА, 2015. 195 с.
4. Ситар І.М., Чорнобай О.Л. Порівняльне правознавство: основні категорії: навч.-метод. посібник; Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. Львів: ЛьвДУВС, 2009. 175 с.
5. Проблемы сравнительных исследований в социологии (Методы сбора данных). – М., 1988.

6. Смелсер, Нил Дж. О компаративном анализе, междисциплинарности интернационализации в социологии (пер. с англ.) // Социологические исследования, 2004. № 11. С. 3-12.

7. Сравнительный анализ и методика социологических исследований: [Сб.ст.] / Отв.ред. В.Г.Андреенков, С.М.Маслова. М.: Ин-т социологии, 1989. – 180 с.

8. Сычева В.С. Метод вторичного анализа // Социологические исследования. 1995. № 11. С. 128-131.

11. Інформаційні ресурси

1. <http://www.europeansocialsurvey.org> - «Європейське соціальне дослідження» (European Social Survey)

2. <http://www.issp.org/> - «Програма міжнародного соціального дослідження» (International Social Survey Programme)

3. <http://www.icpsr.umich.edu/> - Між університетське об'єднання політичних і соціальних досліджень.